

عرفان و تصوّف آذربایجان

در قرن هشتم

تألیف

مصطفی - نسین زاده

سرشناسه	: حسین زاده، مصطفی، ۱۳۶۱.
عنوان و نام پدیدآور	: عرفان و تصوف آذربایجان در قرن هشتم / مصطفی حسین زاده.
مشخصات نشر	: مراغه، مکتب استوند، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۷ ص.
شابک دوره	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۷۵-۷۷-۳: ۱۵۰۰۰۰ ریال.
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	تصوف -- ایران -- آذربایجان -- تاریخ
موضوع	Sufism --Iran --Azerbaijan -- History
موضوع	Sufism- -History - - Iran- - ۱۴ th century
موضوع	عارفان -- ایران -- آذربایجان
موضوع	Mystics --Iran --Azerbaijan
موضوع	عارفان -- ایران -- قرن ۸ ق.
موضوع	Mystics--Iran --۱۴ th century
رده بندی کنگره:	۳۹۷ ح ۹ الف / ۲۷۷ BP
رده بندی دیویی	۲۹۷ / ۸
شماره کتابشناسی ملی	۵۳.۵۵۳۳

انتشارات مکتب استوند (مراغه)

مؤلف: مصطفی حسین زاده

ویراستار: فریده جهاننیده

چاپ اول: ۱۳۹۷ / قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۷۵-۷۷-۳

چاپ و صحافی: گاندی

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه / قطع: رقعی ۲۰۷ ص

مرکز پخش: فرهنگسرای سرو ۰۹۳۶۲۶۱۴۲۴۰ / ۰۹۳۵۴۱۹۷۲۵۳

۱	پیشگفتار:.....
۳	مقدمه.....
۱۵	پیشینه تصوف در آذربایجان و عارفان مشهور آن.....
۴۶	تصوف در آذربایجان در قرن هشتم هجری.....
۴۶	تاریخ آذربایجان در قرن هشتم هجری.....
۵۵	وضعیت تصوف در قرن هشتم هجری.....
۶۴	نهضت حروفیه:.....
۶۶	او دیه:.....
۶۷	پیروان ابن عربی.....
۸۱	عارفان مشهور آذربایجان در قرن هشتم هجری.....
۸۱	شیخ محمد شبستری.....
۸۴	اساتید شبستری:.....
۸۸	شاگردان شبستری.....
۹۲	آثار شبستری:.....
۹۶	آرای عرفانی شبستری:.....
۱۱۴	شمس مغربی.....
۱۲۱	آثار:.....
۱۲۳	شاگردان.....
۱۴۵	تجلی از دیدگاه شمس مغربی:.....
۱۶۳	اوحدی مراغه‌ای.....
۱۷۲	قاسم انوار.....
۱۷۶	شیخ صفی الدین اردبیلی.....
۱۸۰	محمد عصار.....
۱۸۱	الفنی تبریزی.....
۱۸۷	فهرست منابع و مآخذ.....

پیشگفتار:

آذربایجان به لحاظ عرفان پژوهی از مناطقی است که تقریباً مورد بی‌توجهی قرار گرفته است؛ در حالیکه برخی سنت‌های رسوب کرده در فرهنگ بومی و ادبیات فولکلور حاکی از معرفت غنی و معنوی این اقلیم است. ریشه در جریان‌های سلوکی دارد. بر محقق حقیقی مسلم است که عرفان و تریب یک جریان مستقل و بدون جهت‌گیری‌های قومی و اقلیمی و حتی دینی و مذهبی و فرقه‌ای است؛ لذا بی‌انصافی است که این بزرگان را در اتاقک‌های محدود ذهنی حبوس کنیم و یا آنان را چون بت‌هایی بتراشیم که کارشان فقط گستراندن سهواً تقدس و تعصب است.

تذکره‌هایی که در یک بند یا چند بند کوتاه درباره شخصیتی مطرح می‌شود حاصل عمری گرانمایه است که بر ما به یادگار مانده است و اگر از دید هنری بنگریم، تذکره نقش مردان بزرگ است که زیستن را نگاشته‌اند. رویکرد کلی نگاشته‌حقیق، بر مبنای گردآوری اسناد بزرگان این منطقه است لذا مجال برای پرداختن به مبانی اصلی زندگی و سخنانشان بسیار تنگ آمد. همچنین سعی بر آن شد تا از منابع واسطه صرف‌نظر گردد و منابع اصلی آن مطرح شود. هرچند در برخی موارد کلید راهنما همان منابع مذکور بوده‌اند؛ که جای دارد محققین آنان را در این اثر شریک بدانم. و هم تشکر کنم از دکتر مهدی اکبری، سید محسن باقری، بابک عزیزی، محمد مشتری، میر

یاسر عطار موسوی، و دوست ارجمندم، داود امیدی آذر که زحمت چاپ را متحمل شدند و همچنین سرکار خاتم فریده جهاندیده، که با صبوری تمام زحمت تصحیح چندیبارۀ این اثر را بر عهده داشتند و اساتید ارجمند: آقایان محمدتقی فعالی، محمد جواد شمس و هادی وکیلی و سرکار خانم فاطمه لاجوردی، و همه عزیزانی که در ایجاد این اثر، حقیر را یاری نمودند. و از خواننده عزیز خواهشمندم که با راهنمایی‌های ارزشمندشان قصور این اثر را ببخشایند.